

WiderScreen.fi 2/2006

16.10.2006

**Kontaktitiloista kytkentöihin
ajassa****Ilona Hongisto**Tutkija
Mediatutkimus
Turun yliopisto**Tulostettavat versiot**

- [htm](#)
- [pdf](#)

[\[takaisin\]](#)**Kontaktitiloista kytkentöihin ajassa**

Kanadalaisen Jayce Salloumin (s.1958) kolmiosainen installaatio *everything and nothing and other works from the ongoing video project, 'untitled'* (1999–2005) on sijoitettu Sydneyn nykyaiteen museon kolmannessa kerroksessa sijaitsevaan huoneeseen. Tila on noin kolmekymmentä neliömetriä suuri ja sen seinät on vuorattu mustalla kankaalla. Huoneen kaikilla pinnoilla tapahtuu jotain: näyttelyvieraat kävelevät lattialla tai istuvat nojatuoleissa teosten edessä, seinät ja paikoin myös katto toimivat projisointipintoina.

Lähimpänä sisäänkäyntiä on kaksi kaksiosaista installaatiota. *Beauty and the east* on usean entiseen Jugoslaviaan liittyvän henkilön haastattelukollaasi, jonka viereen projisoidaan samankokoista videokuvaa maisemista, jotka Salloum on tallentanut matkallaan Itävallan kautta läpi entisen Jugoslavian. Projisoidut videot rytmittävät toisiaan, niiden välillä ei ole havaittavaa väliä, mutta rytminvaihdot tuottavat rakoja, joihin teos tuntuu välillä sukeltavan.

Occupied territories: footnotes to the book of setbacks koostuu televisioruudulta näytettävästä videosta sekä seinälle ja kattoon projisoitavasta videosta. Sisäänkäyntiä vastapäätä olevaan nurkkaan sijoitetussa televisiossa kaksi henkilöä kertoo maansa menettämisestä. Samanaikaisesti television molemmille puolille ulottuva (*as if*) *beauty never ends* videoprojisointi halkoo televisiokuvaa ja sen ympäristöä.

Salloumin Sydneyn biennaalissa esillä olleen installaation kiehtovin osa löytyy kuitenkin huoneen kauimmaiselta seinältä. Ravisteleva teos on yksinkertainen televisioruudulta esitettävä libanonilaisen vapaustaistelijä Soha Becharan haastattelu. *Everything and nothing* on kuvattu Becharan opiskelija-asunnossa Pariisissa vuonna 1999. Teos on yli neljäkymmentä minuuttia pitkä ja sen näennäisen yksinkertainen ilmaisu avautuu keston myötä mitä vaikuttavimpiin dokumentaariisiin yksityiskohtiin.

Soha Bechara

Velvollisuus puhua

Everything and nothing kytkeytyy Libanonin historiaan ja Israelin toistuviin miehityksiin. Vuoden 1982 miehityksen myötä syntyi Libanonin vapaustaistelijoiden liike, jonka keskushahmo ja sankari Bechara on monelle libanonilaiselle. Kaksikymmentäyksivuotias Bechara jäi vuonna 1988 kiinni yritettyään salamurhata israelilaisvaikutteisen Etelä-Libanonin armeijan päämiehen, Antoine Lahaadin. Soha Bechara vietti 10 vuotta elämästään pahamaineisessa El-Khiamin kidutuskeskuksessa Etelä-Libanonissa. Kuusi vuotta kului eristyksellisessä kiinnisidottuna, ilman peittoa tai tyynyä.

Everything and nothing on Jayce Salloumin ja Soha Becharan keskustelu siitä, mitä jälkimmäinen jätti taakseen ja otti mukaansa tullessaan Pariisiin. Miten hän kokee etäisyyden El-Khiamin, Beirutin ja Pariisin välillä, ja miltä hänestä tuntuu vastailla länsimaisen ja arabilehdistön loputtomiin kysymyksiin kidutuskeskuksen selviytymismekanismeista.

Läpi haastattelun Salloum pysyy kameran takana ja antaa Becharan puhua vapaasti. Hän esittää kysymykset ontuvalla ranskallaan ja Bechara vastaa arabiaksi. Välillä Salloum ja Bechara kommunikoivat keskenään ranskan ja englannin sekoituksella. Bechara istuu opiskelijahuoneensa sängyllä ja ottaa kysymykset vastaan kärsivällisesti. Hän vastaa rauhallisesti harkiten, kysymyksiä punniten. Kysymyksiin vastaaminen on Becharalle velvollisuus. Se on vapaustaistelun jatkamista oman maan ulkopuolella.

Becharan puhuessa Salloumin kamera liikkuu hienovaraisesti; kuvarajaus tiukkenee välillä lähikuvaan Sohan silmistä ja laajenee taas näyttämään sängyllä istuvan naisen lähes kokonaan. Kysymysten välillä Salloum vaihtaa välillä kameran paikkaa, mikä tallentuu nauhalle samanarvoisena kuin Becharan puhuvat kasvot. Teoksen alussa Salloum selittää, mitä hän haluaisi keskustelun kuluessa tehdä. Lopussa Salloum ja Bechara keskustelevat tulevasta, siitä mitä keskustelun jälkeen tapahtuu.

Kohtaamisia ajassa

Everything and nothing tallentaa aikaa, Becharan pohdintaa omasta paikastaan tilojen välissä. Nauhalle tallentuvat niin kameran paikan muutokset, Salloumin epävarmuus siitä, mitä hän oikeastaan halusikaan Becharalta kysyä, ja monet muut satunnaiset "änkytykset" löyhästi suunnitellussa haastatteluprosessissa.

Etäisyys Ranskan ja Libanonin välillä ilmenee tallennetun ajan kautta aukeneavana laatuna, ei mitattavana etäisyytenä kahden maan välillä. Haastattelunauhaan tallentuvat keskustelut eristyssellin arjesta, tavallisesta päivästä Pariisissa, tapaamisesta, johon Becharan on kohta lähdettävä tai Salloumin teoksesta, jonka he olivat katsoneet edellisenä päivänä. Tapahtumat kietoutuvat toisiinsa kartoittaen kulttuuripoliittista tilaa, jossa sekä taiteilija että teoksen päähenkilö asuvat.

Zones of Contact -biennaalin ehkä vakuuttavin osallistuja osoittaa, että videotaide ei ole (aina) omiaan osoittamaan tiloja, joissa kontaktit voivat tapahtua. Usein se on parhaimmillaan tutkiessaan aikaa, jossa kytkennät muotoutuvat. El Khiamin kidutuskeskuksen arki ai sinänsä voi milloinkaan tulla täydellisesti koettavaksi ihmisille, jotka eivät ole viettäneet vuosikausia sen pienissä eristysseleissä. Dokumentaarinen videotaide pystyy kuitenkin kartoittamaan menneitä kokemuksia ja niiden yhteyksiä, ja siten pitämään kokemukset aktiivisina, elossa. *Everything and nothing* -teoksen vähäeleinen dokumentaarisuus tuottaa kidutuksen nykypäivään – ei kertomalla siitä suoraan – vaan luomalla uusia yhteyksiä nykyhetkessä. Salloumin teos vavahtelee herkästi ja on samalla jyrkän poliittinen; se pakottaa pohtimaan niitä ajassa muotoutuvia tiloja, joista olemme kenties kuulleet tai joiden lähellä olemme käyneet, mutta joita emme ole kokeneet.

Salloum on nimennyt installaationsa Soha Becharan ehdotuksen mukaan; *untitled* jättää merkitykset ankkuroimatta. Kaikkea ei voi nimetä. Installaation henkilöt, maat ja tapahtumat lomittuvat toisiinsa ja jatkavat eloaan museovieraiden mukana. Näyttelyhuoneen edessä avautuu libanonilaissyntyisen Mona Hatoumin installaatio *Mobile Home II* (2006). Vaijereiden varaan viritetyt huonekalut, matkalaukut, vaatteet ja lelut liikkuvat hitaasti edestakaisin, taukoamatta. Koti lipuu verkkaisesti uusiin järjestyksiin, muotoutuu ajan kuluessa niin, että alkuperäistä järjestystä on lopulta lähes mahdoton tavoittaa.

Ilona Hongisto

[WiderScreen.fi 2/2006](http://www.widerscreen.fi/2/2006/2/kontaktitiloista_kytKentoihin_ajassa.htm)

Soha Bechara

Lähteet

everything and nothing and other works from the ongoing video project, 'untitled' 1999–2005

part 1: *everything and nothing*

featuring: Soha Bechara and Jayce Salloum

40:40 minutes; Arabic and French with English subtitles; taped 1999 and edited 2002; dvd on television monitor; far left wall

Biennale of Sydney 2006 [www.bos2006.com.au]

Museum of Contemporary Art, Sydney, Australia

Kirjallisuus

Soha Bechara (2003), *Resistance – My Life for Lebanon*. Brooklyn: Skull Press. Translated by Gabriel Levine.

Jayce Salloum (2005), Sans titre/ untitled. The video installation as an active archive. *Fillip* volume 1, number 1. [<http://www.fillip.ca/>] (linkki tarkistettu 23.8.2006)

© WiderScreen.fi 16.10.2006

ISSN 1795-6161

wider
screen

arkisto

toimitus

palaute

